

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,65 zł.
Z odroczeniem miesięcznie	1,75 zł.
W agencjach miesięcznie	1,75 zł.
Przez pocztę już z odroczeniem	1,98 zł.

Przy waloryzacji obowiązuje odpowiednia dopłata.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesłód w składzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Postowe konto czekowe 201.032.

Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44. Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. pocz. 33

Główny redaktor: Dyonizy Kowalski.

Chojnice, środa 21 maja 1924 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-iej od wiersza piątą lub jego miejsce 6 groszy — Rekl. za tekst wiersz 3-iej 12 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tutejszej. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

O samorządzie w kraju.

Polska zabiera się do bardzo ważnej rzeczy, bo do zaprowadzenia tak zwanego samorządu administracyjnego. Samorząd mają uzyskać wszystkie województwa, wszystkie powiaty, gminy miejskie i wiejskie. Równocześnie z tem nastąpią oczywiście zmiany w ustrojach powiatów, w ordynacji wyborczej do rad gminnych i w ordynacji do sejmiku powiatowego. Tem wszystkim zajmuje się obecnie sejmowa komisja administracyjna z wyjątkiem samorządu wojewódzkiego, który będzie wynikiem uporządkowanych stosunków w powiatach i miastach.

Cóż to jest samorząd? Dla nas w byłej dzielnicy pruskiej nie jest on nowiną. My go tu za czasów pruskich mieliśmy i dla tego ze zadowoleniem taki samorząd powitamy w Polsce. Wówczas nie warszawska centrala, ale województwa będą regulowały u siebie wszelkie sprawy połączkowe, sprawy szkolne, regulacje dróg publicznych, budowę potrzebnych kolejek w województwie itd., a państwu na potrzeby wojska, urzędów, sądów itd. będą oddawały potrzebny procent.

Ten samorząd był nam potrzebny oddawna, ale zmarłona marka na zaprowadzenie takowego nie pozwalała. Nie tylko pod materialnym, ale również i pod względem politycznym będzie miał taki samorząd ogromne znaczenie dla państwa polskiego. Potrzeby województw będą więcej uwzględniane, niż dotąd. W rozmaitych ważnych sprawach, jak szkoły, urzędy powiatowe, wojewódzkie, musimy słuchać centrali warszawskiej, która nie odpowiada częstokroć życzeniom społeczeństwa, bo stosunków należycie nie zna, a niema takich, którzy by ją należycie informowali. Stąd te utyskiwania wzajemne i niezadowolona, które szkodzą ogromnie państwu. Województwa mając swoje wojewódzkie sejmy i powiatowe sejmiki, a w tych sejmach i sejmikach posłów, obdarzonych zaufaniem ze strony społeczeństwa, będą w przyszłości panami u siebie. Zapamiętajcie wówczas większe zadowolenie, a wówczas i praca dla Polski będzie owocniejszą, aniżeli pod niejednymi względami jest dotąd. A zatem samorząd pod względem politycznym społecznym miałby nawet daleko większe znaczenie od materialnego.

Alle o zaprowadzenie tego samorządu stoczymy jeszcze ogromne walki w rozmaitych sejmowych komisjach, w Sejmie i w gazetach, a rozdmuchiwać będą te walki przede wszystkim nasze mniejszości z Niemcami i Żydami na czele. Żydzi, Białorusini i Ukraińcy nie pominią żadnej okazji, ażeby pod patronatem Niemców wywalczyć samorząd polityczny, to znaczy wyodrębnienie Wilna i Wołynia i Wschodniej Małopolski od centralnych warszawskich rządów i stworzyć z tego osobne białorusko-ukraińskie obszary. Ta cała agitacja, którą oddawna w tym kierunku prowadzą bolszewicy na Kresach Wschodnich za pomocą bandyckich rozbojów jest na to, ażeby zniechęcić ludność kresową do rządów polskich i zniewolić ją do wymagania samodzielnego państwa. Państwa ukraińskie i białoruskie też na to utworzyli, ażeby smarować Białorusinom i Ukraińcom z pod naszego panowania gęby miodem i nieść ich ku sobie. Cała ta robota, którą międzynarodówka przeciwko nam uprawia w postaci protestów rządów sowieckiego i niemieckiego przeciwko rękomenowi uciskowi i niesprawności w Polsce, dalej ostatni protest francuskich lewicowców, wszystko to jest na to obliczone, ażeby przedstawić Polskę jako państwo, które jest niezdolne do rządzenia mniejszościami, i ażeby ją dla tego zmusić do wyrzeczenia się tych rządów.

I cto Żydzi chcą mieć w Polsce samorząd kulturalno-oświatowy, to jest własne szkoły wyższe i niższe, a Białorusini i Ukraińcy chcą mieć własne rządy po

lityczne. Żądają zatem własnych sejmów, własnych województw, własnych urzędników, w ogóle tego wszystkiego, co może umocnić ich państwo na Kresach Wschodnich. Gdyby Polska na to pozwoliła, meglaby się w niezadługim czasie ze swymi Kresami w ogóle połączyć.

W każdym razie będziemy mieli jeszcze ciężką walkę, zanim zaprowadzimy w całej Polsce samorząd narodowy. Ale gdy go mieć będziemy, wówczas też będziemy mogli mówić, że postąpiliśmy wielki krok naprzód w zabezpieczeniu granic naszej Polski.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów

Grecja się zbroi.

Rada wojenna w Grecji postanowiła przekształcić armię grecką i zakupić przede wszystkim dwie łódki podwodne, objętości 600 ton, za 25 milionów franków. Dwie dalsze łódki podwodne będą budowane. Oprócz tego zamierza rząd grecki powołać znou do służby wydalonych dawniej oficerów i powiększyć armię pod pozorem, że musi obstrawić granicę albańską, ażeby uchronić Grecję od dalszych napadów ze strony Albanii. Rząd równocześnie uroczyście zapewnia, że wojny prowadzić nie myśli.

To coś dla Niemców.

Angielskie gazety piszą, że niewiele brakowało, a Poincare byłby rozbił całą ententę i dla tego Opatrzność widocznie sprawiła, że w samą porę sobie poszedł. Pytanie — czy poszedł. Jeszcze im sadza za skórę pewnie nieraz należe. Podobno — jak piszą gazety angielskie — sojusz Francji z Anglią wisi już tylko na włosku po wizycie ministrów belgijskich. Rozmowa pomiędzy Macdonaldem a ministrami belgijskimi była podobno chłodną. Macdonald zwrócił ministrom uwagę na to, że się bardzo mylą, jeżeli myślą robić trudności we wykonaniu sprawozdania rzeczoznawców.

Taką świadomość rozsiewają angielskie gazety i dodają, że Ameryka wzbraniała się wyznaczyć pożyczkę Niemcom nie z ich przyczyny, ale z przyczyny upartości Poincarego. Kto Niemcom uwiery zbawion będzie. Klamią jak najęci, bo cały świat wie o tem, że jedynie Niemcy ociągają się jeszcze ze zatwierdzeniem sprawozdaniu komitetu rzeczoznawców, i czy będzie Poincare czy kto inny kierownikiem polityki francuskiej, Niemcy Francuzów będą najprawdopodobniej za nos wodzić.

Walka o 8-godzinny czas pracy.

W całych Niemczech, a przede wszystkim w okręgach przemysłu niemieckiego toczy się obecnie zacięta walka pomiędzy pracodawcami a pracobiorcami o 8-godzinny czas pracy. Pracodawcy chcą robotników zmusić do dłuższej pracy pod pozorem, że muszą obecnie więcej towaru i dochodów wygospodarzyć na płacenie długów, tymczasem robotnicy są przekonani, że to jest łapka na nich, ażeby ich kosztem się bogacić.

Robotnicy postanowili walczyć do upadłego i podobnie jak na niemieckim Górnym Śląsku, podobnie i nad Ruhrą postanowili głodować i żyć na razie z łaski społeczeństwa, które im poda kęs chleba, byle zniewolić pracodawców do ustępstw.

Oni by dali, byleby dotrzymać nie potrzebowali.

Jeden z przywódców partii wszechniemieckiej hr. Westarp oświadczył w rozmowie z korespondentem włoskim, że jego stronnictwo godzi się chętnie na układy co do zapłaty długów, ale nie może się do niczego zobowiązywać. Dalej przyznał otwarcie, że jego partja jest monarchistyczną, ale nie podejmie jednak niczego, coby zamierzało do przywrócenia monarchji.

To znaczy, że wszechniemiecy nie mają nic przeciwko temu, ażeby Francuzom i Anglikom przyrzeknąć gruszki na wierzbie i wodzić ich za nos przez rok i dłużej, ażeby w tym czasie mieć spokój [do przygotowania się do wojny i do utworzenia monarchji]. Tylko że Francuzi wszystkich dudków odesłali już dawno do Niemiec i porobili ich niemieckimi ministrami, którzy swą marną polityką wyciągają Poincaremu kasztany z ognia.

Niemcy mają teraz o czem pisać.

Gazety niemieckie zapełnione są obecnie tem, co się we Francji przy wyborach stało. Ściągają ze świata wszystkie wiadomości, które mogą im być przydatne, tylko że co najwyżej socjalistyczno-żydowska międzynarodówka cieszy się z klęski Poincarego. Gazety europejskie wstrzymują się na ogół ze swymi wyobrażeniami, ponieważ nie jeszcze pewnego nie wiadomo, ani o ustąpieniu Poincarego, ani też o nowym rządzie francuskim. Niektóre tylko żydowskie gazety widzą już ustąpienie z urzędu nie tylko Poincarego, ale i Mille-randa, na którego miejsce wymieniają prezesa Senatu Doumerge.

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Minister Sikorski o naszej armji.

Redaktor „Dziennika Bydgoskiego” miał wywiad z ministrem wojny p. Sikorskim podczas pobytu tegoż w Bydgoszczy w sprawie sprawności naszej armji. Pan minister oświadczył, że dotąd pracowano nad jak największym udoskonaleniem piechoty i konnicy i wyniki są doskonałe, obecnie robi się co może, ażeby do odpowiedniej doskonałości doprowadzić artylerję, wojsko lotnicze i broń gazową. Z dwoma ostatnimi działami sprawa chrońna, bo brak pieniędzy na to, ażeby można współzawodniczyć jak należy z innymi narodami. Ale za to mamy doskonały materiał żołnierski, a równocześnie społeczeństwo docenia należycie znaczenie lotnictwa i pomaga mu. Laboratoria chemiczne chociaż są biedniejsze od zagranicznych, wypełniają jednak swoje zadanie należycie. O wyszkoleniu wojsk w Bydgoszczy wyraził się p. minister jak najpochlebniej, przyczem pochwalił starania i zasługi generałów i oficerów.

Kronika miejscowa.

CHOJNICE, dnia 20 maja 1924 r.

— **Wyjaśnienie.** Piszą nam: „Dzien. Pom.” w numerze z 30 kwietnia rb. pod nagłówkiem: „Zpód Chojnic — nadużył na kolei” donosi, że na stacji Ryteł 2 pasażerów dnia 24 kwietnia zapłaciło tyle za bilety 3 klasy, ile tego samego dnia w Gutówcu za 2 bilety 2 klasy zapłaciłi.

Przeprowadzone dochodzenia przez Urząd Obrót Handlowego z Gdańska dały następujący wynik. Jest faktem, że kasa biletowa dnia 24 kwietnia pobrała od p. B. za 1 i pół biletu 3 klasy 420 tys. marek za wiele, ale takowe zostały jako przewyżka dochodów przepisowo zakaszkowane. Sprawa przedstawia się tak: Pasażer p. B. ze żoną zjawili się na stacji Ryteł w chwili odejścia pociągu o pół 8 na 4 minuty przedtem, prosząc o bilety. Z powodu braku zdawczej gotówki z kasy z wiedzą p. B. została w kasie.

Pan B. przysługuje pełne prawo reklamowania tych pieniędzy. Aby w przyszłości unikać podobnych wypadków przypomina się, że w myśl przepisów taryfowych art. 14 punkt 2 ma kasa prawo na 5 minut przed odjazdem odmówić wydania biletu. Ten sam artykuł punkt 3 wskazuje, że kolej ma prawo żądać od podróżnego, aby uiścił już odliczoną należność za bilet.

Kto w tym wypadku ponosi zatem winę? Ohyba nie kolej, lecz sam pasażer.

— **150 razy** zawezwano w Poznaniu straż pożarną podczas ostatniej burzy. W Chojnicach, jak już donosiliśmy skończyły się na dwóch trupach jaskółczych. Poznańskie wypadki dowodzą, jak ważnym czynnikiem jest bezbłędny gromochron. Z tej przyczyny zwracamy uwagę na dzisiejsze ogłoszenie firmy Z. M. Świetlik. Również zaznaczyć trzeba, że poprawna instalacja gromochronowa odgrywa wielką rolę w ubezpieczeniu ogniomem.

— **Zapomogi państwowe** na opiekę społeczną Pomorza. Pan wojewoda przekazał z kredytów, wyznaczonych przez ministra Pracy na opiekę społeczną dla Pomorza, na utrzymanie dzieci syberyjskich we Wejherowie 65 i pół miljarów, na dzieci wychodźców, kresowe i pomorskie, utrzymywane przez Pomorskie Towarzystwo Opieki w Toruniu 12 miljarów 65 milionów i 600 tysięcy, Sierociniec w Kartuzach otrzymał 6 miljarów i 116 milionów 40 tysięcy, zakład Wydziału św. Antoniego w Grabi 2350 milionów, zakład

Kurs polskiej marki

z dnia 19 V. 1924.

Gdańsk:	1 dolar = 5,18½ — 5,21 złotych
	100 złotych = 110 guld. g.
Warszawa:	1 dolar = 5,18½ — 5,21 złotych
	1 gd. gulden = 0,91 złotych
Marki rentowe	= 1,24 złotych

psychiatryczny w Swieciu 216 milionów, na utrzymanie pomorskich dzieci oraz niezdolnych do pracy w zakładach Siostr Miłosierdzia w Chełmnie 960 milionów, w Lubawie 420 milionów, w Bystawku 820 milionów, św. Józefa w Pelplinie 70 milionów, św. Wincentego w Tczewie 150 milionów, na żywienie bezrobotnych magistratami w Toruniu, Grudziądzu, Golubiu, Starogardzie, Tczewie i Lubawie po 50 milionów, Chełmży 1100 milionów, na schronisko przejściowe dla inwalidów wojewódzkich w Toruniu 275 milionów, w Grudziądzu 83 miliony, 11 niezdolnym do pracy wyznaczono 55, 11 inwalidom wojennym 62, 12 reemigrantom 60 milionów, razem 89103 milionów.

— „Sokół” urzędu w dniu 29 maja br. we Wniebowstąpieniu Pańskie wycieczkę do Charzykowa. Program: zbiórka o godz. 4¹⁵ rano na rynku koło Urzędu Pocztowego, wymarsz o godz. 5 tej, o godz. 8 mej wyjazd łodziami z Charzykowa do Swornygąd, o godz. 10 tej udział w mszy św. w kościele parafialnym w Swornygądach o godz. 14-tej powrót z łodziami z Swornygąd do Charzykowa wieczorem powrót do Chojnic.

Członkowie, którzy chcą brać udział w wycieczce, winni najdalej do czwartku tj. 22 maja zgłosić się pisemnie do sekretarza druha Owiklńskiego Dwojcorwa 26 I p. celem zamówienia odpowiedniej ilości łodzi. Kto jest sokolem, ten tej wycieczki pominać nie powinien. W razie niepogody wycieczka wypadła.

Zarząd.
— Posiadacze pocztowych książeczek wkładowych, opiewających na marki, winni w przeciągu maja r. bież. bądź wyciąć swe oszczędności, bądź przedstawić książeczki do przeliczenia na złote. Książeczki wkładowe należy przesać bezpośrednio do P. K. O. w Warszawie (Biuro wypowiedzeń) lub złożyć w najbliższym urzędzie pocztowym. Wkładki oszczędnościowe w walucie markowej, które nie zostaną przed 1. czerwca r. b. wycyfrowane, ani na życzenie zainteresowanych nie przeliczone na złote, będą z urzędu przewalutowane, a odnośne książeczki wkładowe markowe stracą wartość. Dotyczy to książek w Polskiej Kasie Oszczędności, a nie w bankach, na co należy zwracać.

— Zwracamy uwagę na ogłoszenie p. Muzofa, który otworzył tutaj przy ulicy Ogrodowej 5, f. p. warsztat krawiecki. Kto z naszych Szanownych Czytelników pragnie być przy zamówieniu garderoby dobrze obdużony, temu poleć możemy bardzo pracownię p. Muzofa, który dłuższą praktyką w większych warsztatach zdobył wszechstronne wiadomości w swoim fachu, a posatem wytknął sobie jako zasadę sumienną obsługę przy umiarkowanych cenach.

— W sprawie zapory dworcowej. Piszą nam: W odpowiedzi na umieszczony artykuł podaje się co następuje: Jak z treści wspomnianego artykułu wynika, niezna nadawca stosunków na dworcu w Chojnicach. Zmiana kontroli biletów, jak się dowiaduje, nastąpiła li tylko na życzenie podróżującej publiczności, i to z powodu tego, że urządzenie poprzednie okazało się niepraktyczne i dla podróżnych niewygodne. O to poczekali i poczekalnie kolejowe są wyłącznie dla podróżującej publiczności, a nie jak poprzednio się działo, że wszystkie wędrusy uliczne, dla których w miesiące nie było miejsca, zgromadzili się w poczekalniach i zajmowali pierwsze miejsce. A i długopalców równocześnie nie zabrakło, przed którymi goście się musieli wystrzegać. Najgorzej to już tu wyglądało podczas ostatniego jarmarku. Dalej jak wyglądało poprzednio z ustępami dla gości czekających na pociągi? Dlaczego zamykano poprzednio dostęp do bufetu wzgl. poczekalni z peronów dla podróżującej publiczności. Czy to może też wygodą? A więc nie jest prawdą, że ogół się domaga ponownej zmiany kontroli biletowej.

A więc niema teraz biedy z ustępami, niema biedy z przejściem przez kontrolę biletową, niema biedy przy okienkach kasy biletowej, niema biedy z wyjściem na perony i bez biedy można się swobodnie dostać do pociągów. A więc szanowna Dyrekcja kol. zechce pozostawić budkę kontroli biletów na teraz niejszym miejscu, albowiem jest to nietylko wygodą dla ogółu lecz i ulgą dla starych chorych inwalidów.

— W sprawie przyjazdu robotników do Gdyni piszą nam: W ostatnim czasie przyjeżdżają z tamtejszych stron dużo robotników, którzy tutaj chwilowo żadnego zatrudnienia dostać nie mogą. Prace przy porcie się nie rozpoczęły a tutajże budowle są wszystkie dostatecznie robotnikami obsadzone.

W razie rozpoczęcia większych robót doniesie się o tem.

— Zuchwałość i czelność pruska. Do nosiliśmy pokrótce o pobiciu trzech kolejarzy w Angowicach przez Niemców. Otóż donoszą nam obecnie bliższe szczegóły tego wypadku. Pokazuje się, że był to wprost niesłychany wypadek, świadczący o wzmaganiu się przysłowiowej brutalności i czelności pruskiej, która pod wpływem zwycięstwa prawicy w Niemczech zaczyna znowu okazywać dawniejsze swe rogi.

Napad miał jak wiadomo miejsce na szosie w Angowicach, gdzie 3 kolejarzy udało się na wycieczkę. Rozmawiali ze sobą po polsku. To się tamtejszym potomkom Bismarcka nie podobało, i oświadczyli kolejarzom; że „hier wird nur deutsch gesprochen“. (Tu mówi się tylko po niemiecku). Gdy panowie kolejarze wyprosiłi sobie tego obejścia, rozpoczął się napad. Napadu dokonało 10 synów kulturalno-pruskich „anzidierów“. Herzstówie używali przytem zwrotów: „Ihr verfluchte Pollacken, ihr wollt nicht deutsch sprechen, dafür sollt ihr die deutsche Kraft spüren.“ (Wy przeklecie Polaki, wy nie chcecie mówić po niemiecku, poozujecie za to niemie-

oką siłę). Pomiędzy nimi byli również optanci, jak Scholz i inni, który też jako najgłośniejszy zbrodniarz zbiegł natychmiast do Niemiec. Brata jego zaś oraz dwóch innych jak Brauera i Hoppego, należących również do głównych przywódców, policja miejscowa na razie przytrzymała a sprawę tę oddano w ręce sprawiedliwości. Byłoby bowiem wprost skandalicznym, gdyby tego rodzaju bezczelność ze strony optantów i im podobnych miano płazem puszczać.

Dodać wypada, że jeden z pobitych leżał około 3 dni bez przytomności i jeszcze do dziś dnia nie było go można z powodu osłabienia przestuchać.

Ten przykład niechaj posłuży za groźne memento tym z naszych, którym się wydaje, że należy w obec Niemców stosować tolerancyjną politykę. Tu wskazana jest polityka oprałda sprawiedliwa, niskrykliwa, ale za to polityka silnej ręki, bez jakiegokolwiek słabości w postępowaniu.

Zaleca się, ażeby zaczęto znowu trochę więcej wglądać do naszych rozmaitych ochów i mieszanych stowarzyszeń, bo tam, jak nas dochodzą słuchy, za czyną się rozpościć niemczyzna, a nasz opór słabnie, bo brak konsekwentnej czujności.

— Z powiatu chojnickiego. Piszą nam: Dyrektorowi kasy chorych p. Boninowi na umieszczoną odpowiedź p. X donoszę, że wszyscy płatnicy większych obszarów mogą być p. X wdzięczni za poruszenie sprawy. Jeżeli składki od pewnego czasu się nie podwyższają, to w każdym razie osiągnęły one taką wysokość, że są wielkim ciężarem dla większej własności. Prawda jest, że miejscowi rolnicy, urzędnicy kolejowi itd. trzymają sobie dziś prawie każdy dziewczynę do dziecka i piastunkę, a o zameldowaniu do kasy chorych nie myślą. Gdyby tych do kasy chorych zapisywano, wpłynęłoby to znacznie na niższą składki. Sądzę, że jest to sprawa dyrektora a nie poborców, ażeby domagał się od sołtysów większej kontroli i zaciągania służby dotąd niezabezpieczonej.

— Z powodu przedstawienia teatralnego przełożył zarząd Tow. Powstańców i Wojaków w Chojnicach swoją zbiórkę na środę dnia 21. bm. o godz. 8.

— O zebraniu Bractwa Strzeleckiego napiszemy w jutrzejszym numerze. Tu nadmieniamy, że do Bractwa tego garną się coraz więcej członkowie.

Oblicza się w złotych polskich

przedpłata na CZERWIEC

„Dziennik Pomorski” kosztować będzie

... już z pocztowymi dopłatami ...

1 złoty 98 groszy.

— Towarzystwo śpiewu „Lutnia” udaje się na zjazd śpiewaczy do Pelplina w całości a miejmy nadzieję, że dzielny dyrygent p. Gierszewski i członkowie i członkinie należne sobie miejsce wywalczą.

— Kręgielnia p. Węsierskiego przy ulicy Bato-rego została w tych dniach odnowioną i odreparowaną. Zapalaczy nasi kręglarze nie żałują tam desek i ścian. Ciekawimy czyj rzut pierwszy wykaże dzwiałkę. Prezesem grona kręglarzy jest p. Tuszyński, zaś tymczasowym królem p. Troka.

— „Polacy w Ameryce”. Z pewną niecierpliwością oczekiwany występ trupy artystów Teatru Miejskiego z Torunia przedstawił nam się w ubiegły poniedziałek na scenie po raz pierwszy w świetle, w jakim pragnęliśmy go widzieć, i to jak najczęściej widzieć. Danielewskiego wcielił „Polacy w Ameryce” wyklucza właściwie niepowodzenie, twardziej, jeżeli reżyserja wchodziła w tak znakomitych rękach jak p. Wł. Halleńskiego. Były może niektóre figury niekoniecznie szczęśliwie dobrane, niektóre momenta nieco wymuszone, niektóre „robienie twarzy” zbyteczne, ale i najzłotliwszy krytyk uzna to, co na uznanie zasługuje. Dobrze spisali się wszyscy artyści, wybornie pani Marja Kąbrowska w roli służącej, p. Józef Moranowicz jako Kostek Klepka, pani Marja Wilkoszewska jako Anna Stolarczykówna i p. Bolesław Bulko w roli Wojciecha Jeszka. Dziwnie pięknie fantastyczną figurą była drobniutka muryzka Molly — pani Marja Szadurska z jej wdzięcznym ruchliwym tańcem. Uważnie akompaniował p. Jarosław Zawitaj.

Cieszyć się tylko możemy, że dziś jeszcze jeden i to ostatni tym razem gościnny występ pozwoli nam widzieć piękną komedię „Sublokatorka” wdzięcznego pisarza Grzymały — Siedleckiego.

Po występach tamtejszych teatr udaje się na dzień 21 i 22 bm. do Brus, a na 23 i 24 do Kęścierzyny, gdzie im życzymy tego samego powodzenia.

Sala była pomimo majowych wieczorów prawie że przepiętna.

Kronika prowincjonalna.

Czersk. Obchód Trzeciego Maja wypadł w Czersku wspaniale. Na ranną mszę zebrały się szkoły i skauca. Malowniczo przedstawiała się nawa naszego kościoła. Podczas głównego nabożeństwa zapelnili kościół nasz liczne nasze towarzystwa ze sztandarami chorągwią ml. Po odprawionej mszy św. bez kazania i po odświeżeniu Te Deum ruszył pochód przez ulice Czersk z trzema kapelami, przygrywającymi: „Boże daj, Boże daj, by nam wrócił piękny Maj.” Czerska przystrojony był obficie w chorągwie. Podpadało tylko i wywierało przykre wrażenie, że nie tylko niemieccy posiadziciele

tak katolicy jak i ewangelicy nie powywieszali chorągwi, ale także i liczne fabryki nasze. Spamiętajmy to sobie. Lepiej może, że w taki to sposób otwierają ludowi oczy, niż gdyby udawali lojalność. Z wyjątkiem kilku nie brali też udziału w pochodzie. Wspaniały obraz przedstawił się na placu przed domem hotelu p. Jagalskiego, gdy pochód wracał w najlepszym porządku. Czersk podobnego pochodu nie widział i niejedno miasto mogło mu go pozazdrościć. Na placu przed hotelem poustawiały się we wzorowym porządku liczne towarzystwa.

Towarzystwo „Lutnia” odśpiewało kilka stosownych pieśni. Następnie przemówił z balkonu wymienionego hotelu zaproszony na dzień ten w dobitnych i pomimo silnego wiatru dobrze zrozumiałych słowach p. Ignacy Kłiński z Kłodni.

Witał on naród wolny kraju wielkiego w dniu największego święta narodowego, bo ono to dumą narodu, perłą ustawodawstwa polskiego i hymnem pochwały dla ustawodawców, którzy dobrowolnie zrzekli się praw swoich dla dobra i rozwoju kraju. P. zeszedł z kolei na grzechy ojców, karę Boską i przebaczenie Boże i na zwycięstwo nasze, które zawdzięczamy temu, że podczas niewoli nie dzieliły nas partje, lecz w zgodzie i miłości braterskiej stanęliśmy w zwartym szeregu do walki odpornej. Dalej mówił szanowny mówca, że lud nasz potrafił w czasie niewoli utrzymać nasze najdroższe nam jedynie pozostałe skarby „wiarę i język ojczysty”. Wierzył w Boga wielkiego, który był naczynym świadkiem, gdy krew przodków naszych płynęła pod Wiedniem. Wierzył w Boga dobrego, który błogosławił dziadom naszym na murach Częstochowy. A wierząc w tego Boga wielkiego i dobrego musiał naród nasz wierzyć i w Boga sprawiedliwego. Wierzył zatem, że nie umarła jeszcze dzwalczka, ale śpi i zmar twychwstanie i zmartwychwstała.

Przeszedłszy z kolei na znaczenie języka dla narodu podniósł, że my jesteśmy tem pokoleniem polskiem, które również jak lud Izraela miało oglądać swą ziemię. Byliśmy świadkami cudów, byliśmy świadkami kar Bożych. Trzy trony państw tych, które oczyżnę naszą rozszarpały, w gruzach. Ten, który lekkim sercem podpisywał prawa wyjątkowe przeciwko nam, który nam zabraniał nabyć kawałka ziemi na własnej ziemi, ten jak dezertjer, jak zdrajca musiał opuszczać własny kraj i zebrać kawałek ziemi w gościnnej Holandji. Ten, który lekkim piórem podpisywał prawa wyjątkowe, które strzechu na własnej ziemi wybudować nie pozwalał, któremu nawet wóz Drzymały był solą w oku, ten zebrać musiał dachu nad głową u gościnnego obywatela Holandji.

Kończąc przedstawił mówca ważność Konstytucji 3. Maja, napominał do obrony honoru ojczyzny, do jedności i miłości, do zgody narodu polskiego, a nie do dzielenia się na swarliwe partje, a uszosa się ostatnie słowa proroctwa Wernyhory, że Polska będzie wielka i potężna po czas wieczysty — a naród nasz będzie, przywdziewał w dniu tym szaty święte i czcił dzień ten jako najdroższą relikwję narodową.

Niechaj w tym dniu i po wieczne czasy na wszystkich krańcach Polski w pałacach, dworach, szkołach i cłatach wiejskich zabrzmi hymn dziękczynny: Nie dany ziemi, skąd nasz ród. Licznymi oklaskami podziękowano mówcy za jego długą, treściwą, donośnym głosem wypowiedzianą mowę, poczem odśpiewano „Rotę”.

Następnie przemówił wójt p. Ziętara, dziękując poprzedniemu mówcy i rozwiniął równocześnie agitację na samolot Chojnice. Zakończył okrzykiem na cześć Polski i Prezydenta Rzeczypospolitej. Wieczorem były zabawy na wszystkich salach Czerska.

Górzno. W zeszły wtorek był tu jarmark kramny oraz targ na bydło i konie. Kupujących było mało, bo każdy pracował w polu, ażeby uporać się ze spóźnionymi zasiewami. Koni wcale nie było, tak samo i rogacizny z powodu panującej zarazy. Za cielaka od 1—2 tygodni płacono 12—18, za owcę 17—30, za kozę 15—25 milionów marek. Za parę proszaków 6—8 tygodniowych płacono 20—25 milionów, za warohlaka 10 funtowego 80—35 milionów. Ceny zboża poszły znowu w górę. Za centnar płacono 10—11 milionów. Za kartofle płacono z początku 5, później 4 i pół miliona marek.

Toruń. (Wspaniała organizacja). Zeszłej jesieni spał się doszczętnie pewien gospodarz z nizin toruńskich, a ponieważ zabezpieczony nie był z powodu wysokiej daniny, przeto był wskazany na publiczne miłosierdzie. Ateby tego uniknąć, zjednoczyło się ze sobą 37 gospodarzy z gmin Otłoczyna, Bolkowa, Stewek i Rudaku i postanowiło sobie w razie nieszczęścia wzajemnie dopomagać. Podobne organizacje istnieją również po innych miejscowościach. I każdy z tych gospodarzy może teraz spać spokojnie. Taka samopomoc jest w obecnych czasach najskuteczniejsza.

Toruń. (Aresztowania w Toruniu.) W Toruniu aresztowano 8 gończych obywateli, mających w Polsce prawo azylu, oskarżonych o popełnienie szeregu kradzieży i kilku zabójstw, napadów rabunkowych oraz uprawiania szpiegostwa na rzecz Litwy i Rosji sowieckiej. Zachodzi podejrzenie, że szajka jest w łączności z osławionym Muchą-Michalskim. Nazwiska aresztowanych są: Kuźmiewicz, Iwanow, Bolejko, Tingel, Jędrzejowski, Lipatow, Lange, Garbuc.

Z dalszych stron.

Bydgoszcz. („Troskliwy siostrzeniec”). Przed kilku dniami wsiadło w drodze z Bydgoszczy do Poznania do drugiej klasy dwóch podróżnych do przedziału, w którym znajdował się już jakiś starszy pan, który

pogratyczny był w smaczny śnie i młodzieńco jakiś. Pomiędzy obecnymi zawiązała się ożywiona rozmowa, w toku której młodzieńco opowiadał, że jest siostrzeńcem śpiącego pana. Równocześnie dodał, że wuj jego jest bardzo dobrym człowiekiem, ale zarazem lekkomyślnym, który sobie spokojnie śpi nie bacząc na to, że rozmaici ludzie jeżdżą teraz kolejami, którzy go mogą okraść. Należałoby — mówił dalej — nauczyć wujaszka rozumu. I powiedziawszy to, odebrał mu zegarek i dobrze nabity portfel, nadmieniając, że pragnie wujaszka przestraszyć, ażeby raz na zawsze wiedział, że w koleś spać nie powinien. I usnął się następnie do sąsiedniego przedziału.

Podróżni bawili się tym figle a zarazem miną jaką „wujaszek” zrobi, gdy się przebudzi. Jakoż i przebudził się, ale można sobie wyobrazić miny tak jego jak i podróżnych, że owym „siostrzeńcem” był prosty rzeźmieszek, który „wujaszka” okradł, a współpodróżnych okpił, bo gdy go zaczęli szukać, już we wagonie nie było. Podróżnych wzięto zaś na przesłuchanie i zrewidowano im kieszenie, ponieważ początkowo wzięto ich za podrabianych.

Poznań. (Zubry w Ogrodzie Zoologicznym.) Dzięki staraniom opiekunów Ogródu Zoologicznego zabiegi o pozyskanie zubrów dla Poznania zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem. W poniedziałek wieczorem przybyły koleją ze Zbąszynia dwa piękne okazy zubrów (pochodzenia białowieskiego) — bardzo okazały byk i krowa cielna. Umieszczono je w zagrodzie bizonów.

Zubry zostały kupione za 12 500 złotych od właściciela znanego zwierzyńca w Meklenburgji, p. Böhme.

Jeżeli zważymy, że puszcza Białowieska nie posiada już niestety wskutek wojny i kłusownictwa ani jednego zuba — to dwie sztuki tej wspaniałej i tak rzadkiej zwierzyzny będą chlubą Poznania. W całej Polsce jedynie jeszcze lasy pszczyńskie na Górnym Śląsku posiadają kilka okazów.

Lipno W komendzie policyjnej znajdują się następujące rzeczy, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży: 1 czarne palto z kołnierzem karalkutowym zniszczonym — letnia marynarka siwa na siewie podszewce — 3 rekawiczki z niebieskim szlakiem, 1 zegarek niski srebrny, niekryty, popsuty, 3 kosy do sieczkarni, 2 wytrychy i 4 klucze, kawałek linki, małe lustro, 1 grzebień, 2 szczotki do zębów, 1 do włosów, 1 nóż zwyczajny, 1 płocienna torebka z cukrem około 100 gr.

Prawy właściciel może się zgłosić w odnośnej komendzie policji.

Przyp. red. Skoro o wytrychy chodzi, to pewnie „prawy” właściciel się nie zgłosi.

Warszawa (To się już opłaciło). Do składu jubilerskiego zegarmistrza p. Zuradskiego wtargnęli złodzieje i wykradli 90 złotych zegarków, 60 złotych pierścionków, 20 srebrnych papierosnic, 160 par zausznicy z brylantami i innymi drogocennymi kamieniami, 25 broszek brylantowych, 25 par guzików do mankiet, 35 srebrnych i złotych zegarków, przeznaczonych do reparacji, 6 złotych branzoletek, 5 złotych łańcuszków, 50 łańcuszków damskich, 80 srebrnych broszek i monetę złotą i srebrną, przeznaczoną na przetopienie. Straty wynoszą co najmniej 150 miliardów marek. Ponieważ już dawniej zamierzali się do składu zakraść złodzieje, miał właściciel stróża, który od kilku lat w nocy w składzie spał. Odnośnego dnia stróż przy padkiem wieczorem wyszedł na miasto. Dziwnym wszakże, że złodzieje wiedzieli, że w tym właśnie dniu przypadkiem stróża tam niema.

Ostatnie telegramy.

Przysięga na rynku krakowskim.

W bardzo uroczysty sposób odbyło się w Krakowie w sobotę poświęcenie sztandaru 20 pułku piechoty w obecności p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Uroczystość ta wywierała tem większe znaczenie ze względu na niedawne wypadki w Krakowie. Uroczystość odbywała się na Rynku krakowskim. Zbudowano ołtarz dla odprawienia mszy polowej. Ustawił się tam cały bataljon 20 pułku piechoty, a przed ołtarzem ustawili się wyżsi urzędnicy rządowi i samorządowi, duchowieństwo z ks. Biskupem Sapiehą na czele, generałowie itd. Nabrzeństwo odprawił ks. Biskup polowy Gall. Po mszy św. ks. Biskup poświęcił sztandar. Pierwszy gwóźdź w drzewce wbił p. Prezydent Rzeczypospolitej. Prezes komitetu sztandarowego wręczył sztandar Prezydentowi Rzeczypospolitej, a ten oddał go pułkownikowi Kruk - Szusterowi wśród słów:

Wręczam Ci ten sztandar, aby pozostał on zawsze w rękach pułku czysty, wierny służbie waszej dla Ojczyzny i poszanowany przez Was dla honoru Waszej służby, a w razie wojny, aby poświęcony był Waszą krwią ofiarną, przelaną w obronie Rzeczypospolitej.

Pułkownik Kruk-Szuster odebrał sztandar klęcząc i wręczył go następnie chorążemu pułku. Następnie nastąpiła przysięga, przyczem dziekan wojskowy ks. Niezgoda wygłosił stósowną przemowę. Później była defilada przed Prezydentem Rzeczypospolitej, a następnie śniadanie, na którym p. pułkownik zapewnił p. Prezydenta Rzeczypospolitej, że sztandar będzie promieniował tą niezniszczalną „siłą, która nas ustrzeże przed omdleniem ducha. Pan Prezydent wyraził życzenie, ażeby pułk święcił rzeczywistością przykładem wierności dla Rzeczypospolitej Polskiej.

Zanosi się na zgodę

W sprawie strajku w kopalniach nad Rubrą sąd rozjemczy Ministerstwa Pracy wydał wyrok, że dzień pracy pozostanie przedłużony, jednakże dodatkowe godziny pracy podlegają będą opłatom według ogólnej taryfy. Strajk wybuchł głównie z powodu przedłużonego dnia pracy, ponieważ nadliczbowe godziny nie będą przyliczane do dniówki ale osobno płatne, przeto zanosi się ze strony robotników na podjęcie pracy.

Też jubileusz.

Międzynarodowy Trybunał w Hadze obchodził 17 maja 25. rocznicę swego otwarcia. Z tej okazji była uroczystość, na której byli przedstawiciele związków nieczystego pokoju na świecie.

Wybuchy Wezuwiusza.

Donoszą z Neapolu, że od kilka dni wulkan Wezuwiusz objawia ponową działalność. Ludność jest bardzo zaniepokojona, chociaż jej na razie niebezpieczeństwo nie zagraża.

Hanower pozostanie przy Prusach.

Na 1770 000 uprawnionych do głosowania głosowało za oderwaniem Hanoweru od Prus 438 961 głosów. Potrzebna zaś była jedna trzecia czyli 590 000 głosów. Hanower pozostanie zatem przy Prusach.

Wielki obiad u ministra Grabskiego.

W sobotę o 8 godz. wieczorem był obiad u ministra Grabskiego z okazji uzdrowienia skarbu. W uroczystość brali udział obaj marszałkowie Sejmu i Senatu oraz przedstawiciele wszystkich stronnictw z wyjątkiem komunistów.

Kahr niewinny.

Sledztwo przeciw byłemu Komisarzowi Bawarii Kahrowi, b. ministrowi wojny Loasowowi i prezydentowi policji Seisserowi zostało umorzono, ponieważ ich wina w przewrocie Hitlera nie została udowodniona.

Nowy patron mniejszościowy.

Wysoki Komisarz Ligi w Gdańsku zamierza utworzyć w Gdańsku urząd dla spraw mniejszości narodowych Europy Wschodniej. Ostateczny termin utworzenia urzędu ustalony zostanie przez sekretarza Ligi Narodów.

Wybory zostaną unieważnione.

Na niemieckim Górnym Śląsku zostaną unieważnione ostatnie wybory do parlamentu niemieckiego, ponieważ komisja wyborcza odsunęła od wyborów bezprawnie listę stonniactwa gospodarczego. Jest nadzieja, że mniejszość polska pozyska tym razem mandat.

Mussolini i Benesz.

Benesz porozumiał się z Mussolinim co do przyjazdu prezydenta Masaryka do Rzymu, który ma nastąpić w październiku. Równocześnie oba kraje zobowiązały się pracować dla utrwalenia pokoju i uzdrowienia gospodarki w Europie.

Król serbski nie przyjedzie do Paryża.

Nadchodzą telegramy, że król serbski zapowiedzianą w Paryżu wizytę cofnął, tłumacząc się trudnościami politycznymi w kraju. Widać, że nie tylko prości ludzie, ale i wielcy tego świata mają swe kłopoty, a zwłaszcza reszta królów, obawiających się o swe korony.

Belgijscy ministrowie w Rzymie.

W niedzielę spotkali się w Medjolanie belgijscy ministrowie Theunis i Hymans z Mussolinim, ażeby wywieść się o stanowczem zapatrywaniu Włoch co do długów niemieckich.

Chmura się oberwała

w piątek o 8 godz. wieczorem w okolicy Ojcowa, skutkiem tego dwie rzeki wylały. Ludność pobliskich wiosek musiała szukać schronienia na dachach domów i stodół. Pola zniszczone, kilkanaście młynów pod Krakowem uszkodzonych. Straty miliardowe.

Król włoski i Benesz.

Król włoski wydał obiad na cześć Benesza, na którym był również Mussolini.

Poincare i Macdonald

wymienili ze sobą serdeczne listy. Poincare radził Macdonaldowi, ażeby koleś w zagłębiu Ruhry nie odawał łatwym sposobem Niemcom, ale wybrał specjalistów, którzy sprawę rozstrzygną.

Wszecniemy w rządzie.

Okazuje się, że niemieckie partie środka, jak Ilberałowie, centrum i demokraci nie mogą się zgodzić na wspólny rząd i dla tego zanosi się na utworzenie rządu ze strony wszecniemców.

Ruch ku wywłaszczeniu.

Parlament angielski 264 głosami przeciw 168 odrzucił wniosek o upaństwowienie kopalń i bogactw narodowych.

Śpiew słowików za pomocą radjo.

W Anglii w lasach Surrey postanowiono nagrać na płytę mikrofonową śpiew słowików, ażeby następnie rozpowszechnić go za pomocą radjotelegrafu po całej ziemi.

Do wszystkich Placówek Wojaków i Powstańców na terenie P. R. U. Starogard i Kościerzyna.

Druhowie!

Rok czasu minął, odkąd na zjeździe w Starogardzie zorganizowaliśmy okręg Placówek Wojaków i Powstańców dla północnej części Pomorza. Pierwszy ten rok istnienia naszego nie wydał przewidywanych plonów. Zdążyliśmy zaledwie urządzić trzy zjazdy na naszych kresach, w Starogardzie, Tczewie i Chojnicach, które napozór wykazały swoim i obcym naszą żywotność, w rzeczywistości zaś praca nasza organizacyjno społeczna pozostawiła wiele do życzenia.

Różne się na to składały przyczyny. Placówki na wysyłane rozkazy nie odpowiadały z małymi wyjątkami. Nie nadsyłały do okręgu składek, co przy chwiejącej się stale w roku ubiegłym walucie naszej było zrozumiałe. Jednakże Placówki pamiętać powinny, że okręg bez zasobów materialnych ani pracować, ani istnieć nie może. Ciężka i długa zima uniemożliwiła również zarządowi okręgu intensywną pracę przy naszych przestrzeniach i niedogodnej komunikacji.

Ostatecznie brakło ludzi i zasobów do pracy, to też praca ubiegłego roku kuleć musiała i kuląta.

Druhowie!

Obecnie zabrać nam się należy ze zdwojonymi siłami do pracy organizacyjnej nad rozwojem sieci naszych placówek. Pamiętajmy wszyscy, jak potężną organizacją na naszej ziemi były niemieckie „Kriegervereine”. Nam koniecznie należy się połączyć w taką samą, gęstą sieć placówek wojackich. Nam koniecznie wyciążyć należy wszelkie siły, by nawet po wioskach popowstawały placówki nasze, w których wszyscy łączący się powinniśmy, bez względu na urodzenie i pochodzenie, bez względu na stan i wykształcenie, bez względu na zapatrywania polityczne, które w naszym związku nie mają żadnego znaczenia.

Druhowie!

By tego dokonać, każdy z nas powinien się stać apostołem naszej idei, naszego sztandaru, na którym z dumą wypisujemy hasło nasze: „Wolność” bo wszakże zawsze gotowi jesteśmy do ofiar na ołtarzu Ojczyzny z mienia i życia, rozumiejąc, że

„wszystko dla Ojczyzny, wszystko przez Ojczyznę, wszystko w Ojczyźnie”

znaleść powinniśmy, że my, Polacy, nie z języka, lecz serca i duszy jedynymi włodarzami naszego jesteśmy Kraju.

Druhowie!

By pracy organizacyjnej nadać żywsze tempo, by zagrzać się wspólnie do intensywniejszej pracy

„dla chwały Ojczyzny!”

Zarząd Okręgu, korzystając z poświęcenia sztandaru najstarszej placówki na ziemi pomorskiej, noszącej porządkową liczbę numer 1. zwołuje na dzień Wniebowstąpienia Pańskiego, t. j. 29 maja do Tucholi, tej stolicy puszczy tucholskiej, Zjazd wszystkich placówek okręgu na terenie P. R. U. Starogard i Kościerzyna.

„dla pokrzepienia serc, dla podniesienia dusz”

Święto to nasze wojackie, pierwsze w tym roku zapowiada się wspaniale. Podążajmy zatem jak najliczniej na dzień 29 maja do Tucholi, gdzie żywią serca gorące, ofiarne i gościnne.

„Wolności”

(—) Stefan Hoffman wiceprezes
J. Bączkowski sekretarz
Prądyński-Skarpy.

(—) Maciej hr. Mielżyński prezes
Jan Krause skarbnik

Do

Bez
opłaty.

Urzędu pocztowego

w miejscu.

Do

Bez
opłaty.

Urzędu pocztowego

w miejscu.

Program zjazdu
Okregu Placówek Wojaków i Powstańców w Tucholi
 w dniu 29 maja 1924 r.
 Środa dnia 28 maja:
 O godz. 9 1/2 capstrzyk.
 Czwartek dnia 29 maja:
 O godz. 7 rano pobudka.
 " " 8 1/2 śniadanie w browarze
 " " 10 powitanie gości i towarzystw.
 " " 11 1/2 wymarsz do kościoła.
 " " 12 1/2 pochód i defilada.
 " " 13 1/2 wspólny obiad w hotelu Marjanowskiego oraz koncert na rynku 65 p. p. orkiestry.

" " 15 ogólne zebranie.
 " " 17 koncert w ogrodzie starego dworca.
 " " 22 zabawa na sali.

Ruch w Towarzystwach
Chojnice. Tow. śpiewu „Lutnia”. Lekcja śpiewu odbędzie się we wtorek dnia 20 bm punktualnie o godz. 8,15 w s. kole. Wobec brania udziału w zjeździe śpiewaczym w Pelplinie przybycie wszystkich czynnych członków jest konieczne. Zarząd.
Chojnice. Zebranie Kółka Rolniczego w Chojnicach odbędzie się w niedzielę dnia 24 b. m. o godz. 12 w lokalu Engla.
 O liczny udział prosí
 Zarząd.

Chojnice. Sekcja Sportowa Szkoła Chojnice. Trening odbędzie się w środę dnia 21 maja o godz. 5 i pół po poł. w Łasku mieskim. Po treningu pogawędka. Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.
Chojnice. Rozkaz nr. 12. Zbiórka Tow. Powst. i Wojaków w Chojnicach w środę dnia 21 maja o godz. 20 w salce p. Żelaznego.
 Każdy członek jest zobowiązany na tę zbiórkę przybyć celem zamówienia czapek. Członkowie, którzy brali udział w powstaniu, winni przynieść legitymację ze sobą.
 Za Zarząd Prezes.

Koniec części redakcyjnej.
 Redaktor odpowiedzialny: Leon Kum.
 Drukarnia i nakładem Drukarńi Dziennika Pomorskiego
 Chojnice

Szan. Publiczności Chojnic i okolicy do łask wiadomości, iż otworzyłem tutaj przy ulicy Ogrodowej 5 I p.

warsztat krawiecki

Zasadą moją będzie:
 Przystępne ceny i sumienna praca.

Prosząc ołask. poparcie, pozostaję z poważaniem

D. Muzolf
 krawiec męski i damski.

Proszę się przekonać

Gromochrony.
 Rozpoczynam doroczne badania gromochronów i wystawiam do tychże prawomocne świadectwa, oraz podejmuję zakład nowych instalacji gromochronowych według wymagań najnowszej techniki. Wobec nadchodzącej pory burz prace te są konieczne. Ceny konkurencyjne.

Z. M. Swietlik
 Młyńska 6.

Oskar Weiland

FAJKI I UTENSYLJE DO PALENIA
CHOJNICE (Pomorze)
 ul. Człuchowska 19

Fajki „Brugere“ w wielkim wyborze. — Bogato zaopatrzona składnica w wszystkie rodzaje fajek, :: papierosniczki i wszelkie artykuły do palenia ::
CYGARY, PAPIEROSY I TYTONIE
 w wielkim wyborze.

Węgiel górnośl. i koks
 najlepszej jakości i we wszelkich gatunkach — także węgiel kowalski płukany i sortowany poleca wagonowo po najtańszych cenach kopalnianych i na dogodnych warunkach kredytowych —

T. Jankowski
Skład węgla i drzewa
TUCHOLA (Pomorze)
 Szosa świecka. Telefon nr. 56.

Żurnale francuskie
Rekord
 także i inne z krojami

poleca

Księgarnia „Dzien. Pom.”
 w Chojnicach.

6 tanich dni Furmanki
 od 19. — 24. V. każdego rodzaju i obrobienie roli przyjmie w taniej cenie.

„ŻARÓWKI“
 po 2.400.000 = 1,33 złotych

Z. M. Swietlik
 Młyńska 6.

T. Wirkus, furmanstwo
 Młyńska 20

Założ. 1911 **C. B. „EXPRESS“** Założ. 1911
Bydgoszcz
 Głównie biuro — Jagiellońska 70 Tel. 665, 799, 800
Hurtownia gazet i biuro ogłoszeń
 poleca

w abonamencie i pojedynczych egzemplarzach gazet

czasopisma
 pisma sportowe
 pisma fachowe
żurnale
 krajowe i zagraniczne.

Klinika lalek.
 Wielki wybór w częściach składowych dla lalek, w lalkach chińskich, pernakach, siatkach, warkocz. Fabrykacje z włosów i t. p.

Bytemski, Klinika Lalek
 Dworcowa 15a. Bydgoszcz, Dworcowa 15a.
 Kupuje także wyczesane włosy.

Uczeń piekarski
 może się zaraz zgłosić.

Trojanowski.
 Gimnazjalna 8.

Benzyna, oliwy do samochodów, oliwy maszynowe i cylindrowe, tłuszcze „Tuwotta”, pokost, farby, klej, szelak sztuczny (ersatz), artykuły fotograficzne
 poleca

DROGERJA Aptekarza K. Żaka
 obok Magistratu.

Rozmach wejdzle
 w Pańskiej przedsiębiorstwo przy użyciu odpowiednich olejów. Polecam:

oliwy cylindrowe
 oliwy maszynowe
 oliwy do samochodów
 tłuszcze do części maszynowych
 rozpedowe pasy z włosa wielbłąd.
 skórzane pasy rozpedowe
 pasy do maszyn
 opakowan u.

Rich. Gehrke
 centrala automobili, Chojnice
 Tel. 108

Wapno
 rozgrzewa ziemię, wpływa na roślinność, poprawia oraz podnosi jakość i ilość ziarn, wydaję mocną i długą słomę.

Wapno
 wzbogaca ojców i synów.

Wapno
 dostarczamy natychmiast w każdej ilości.

Braclia Schlieper
 Hurtownia materiałów budowlanych
 Bydgoszcz Tel. 361

Zamawiam niniejszem pismo
„Dziennik Pomorski“
 z Chojnic
 na miesiąc czerwiec
 proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem 1,98 złotych

_____ dnia _____ 1924

Imię i nazwisko _____
 miejscowość _____
 ulica _____
 pokwitowanie poczty _____

Zamawiam niniejszem pismo
„Dziennik Pomorski“
 z Chojnic
 na miesiąc czerwiec
 i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem 1,98 złotych

_____ dnia _____ 1924

Imię i nazwisko _____
 miejscowość _____
 ulica _____
 pokwitowanie poczty _____

dziewczyń
 14 do 16 lat stare, do lekkich fabrycznych prac poszukuje

„Polrama“
 Dworcowa 38/40.

Mięsikowska
 Gimnazjalna 4/5 I.
 Poszukuje
czystej i zdrowej służącej
 do dwojga dzieci. Zgłoszenia do:
Sędzia Dr. Drwiega
 Sąd Powiat. pokój nr. 49 p.